

32/15.01.02/2026

Maa- ja metsätalousministeriö

Lausuntopyyntö luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi eräistä kalastusrajoituksista Saimaalla vuosina 2026-2031.
Lausuntopyynnön diaarinumero: VN/4037/2026

Lausunto luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi eräistä kalastusrajoituksista Saimaalla vuosina 2026-2031

Johdanto

Esityksen keskeisenä ehdotuksena on kieltää ympärivuotisesti saimaannorpan keskeisillä elinalueilla sellaisten pyydysten ja kalastustapojen käyttö, jotka ovat tutkimus- ja seurantatulosten perusteella erityisen haitallisia saimaannorpille. Lisäksi esitetyllä valtioneuvoston asetuksella kiellettäisiin verkkokalastus Saimaalla saimaannorpan poikasten keskeisillä liikkumisalueilla vuosittain 15.4.–30.6. välisenä aikana. Muikkuverkkojen kohdalla edellä mainittu kieltoaika päättyisi 21.6.

Esitys on melko samanlainen kuin aiempi, huhtikuussa 2026 päättyvä asetetus. Suurin muutos on tapahtunut saimaannorpan elinalueiden palautumisessa. Myös muikun juhannuskalastus sallittaisiin.

Etelä-Savon maakuntaliiton lausunto

Saimaannorppa (Pusa Saimensis, huom. esityksessä on vanha lajinimi) on Suomen ainoa kotoperäinen nisäkäs ja vaikka kanta on lisääntynyt, se on edelleen erittäin uhanalainen. Saimaannorppa on Etelä-Savon maakuntaeläin. Maakuntaliitto pitää hyvänä, että kalastusrajoitusalue päivitetään vastaamaan levinneisyyttä ja jo vapaaehtoisesti rajoitettuja alueita.

Etelä-Savon maakuntaohjelmassa on Luonnostaan vauras -kärki, jossa toimenpiteenä on mm. Saimaan uhanalaisten lajien suojelu muuttuvassa ilmastossa. Lisäksi Saimaan Natura-alueet, vesireitit ja puhtaat vedet ovat vahvuutena monenlaisille yrityksille ja toimijoille eli Saimaa nähdään kehitysalustana. Maakuntaliitto ymmärtää sekä lajin suojelun että

kalastuselinkeinon tarpeet ja haluaa edistää yhteensovittamista, siihen liittyvää tietopohjaa ja tutkimukseen pohjautuvaa päätöksentekoa.

Etelä-Savo on Suomen vesistöisin ja Suomen norppaisin maakunta. Olemme harvaan, mutta kauttaaltaan asuttu maakunta ja kalastus on olemassa oleva perinteikäs ja tärkeä elinkeino. Kotimaisen kalan käyttöä pitää lisätä omavaraisuuden, lähiruoan, kulinarismin ja ravitsemussuositusten vuoksi. Kotimaisen kalastuksen hyväksyttävyyden kuitenkin vaarantuu, jos norppa menettää henkensä sen vuoksi. On huomattavaa, että ammattimainen muikunkalastus nuotalla ja troolilla on erittäin norppaturvallista. Turvallisten pyydysten ja pakoaukon sisältävien rysien edistämisen sekä erilaisten norppakarkottimien testaustutkimuksen on syytä jatkaa ja niitä tulee rahoittaa sen mukaisesti. Kausiasukkaiden kalastus onkin vaihtunut pitkälti vapakalastukseen, mikä on hyvä ja tätä suuntausta on hyvä jatkaa.

Saimaannorpan kannan kasvu on pysähtynyt Pohjois-Saimaalla ja sen syy tulisi selvittää. Kalastusrajoituksia tulee voida tarkastella nopeammin kuin 2031, mikäli tilanne jatkuu ja/ tai selvä syy tunnistetaan.

Saimaannorppa on ainutlaatuinen aarteemme, Suomen ainoa kotoperäinen nisäkäs ja osa kymmentuhatuotista historiaamme ja jopa vanhempi kuin Saimaa. Norppa tarvitsee ihmistä, sillä se on edelleen erittäin uhanalainen ja me ihmiset määritämme sen selviämisen. Norppahan myös nauttii sen kanssa rinnakkaiselossa elävistä ihmisistä. Me ihmiset tarvitsemme norppaa, paitsi luonnon uskomattomana ihmeenä, sen suojelutehtävä on myös sukupolvi-tehtävämme ja osa ihmisyyttä, jossa olemme äänettömän puolella. On huomattava, että ihminen ja saimaannorppa asuvat tiiviissä yhteisymmärryksessä Saimaalla ja siksi tulee mahdollistaa rantarakentaminen ja asumisen ympärivuotistaminen.

Etelä-Savon maakuntaliitto korostaa myös yksityisen maanomistuksen suojaa, rantojen käyttöä ja rannoille rakentamista sekä ympärivuotista asumista, joissa olosuhteissa norppakanta on myös kasvanut suotuisasti. Saimaalle sopivat sekä ihminen että norppa. Yhtä lailla elinkeinot kuten matkailu ja kalastus tulee voida varmistaa. Kalastajat ovat olleet norppansuojelun laajassa liikkeessä yksi merkittävimmistä ryhmistä ja siksi vuoropuhelun ja tilannekuvan rakentaminen tulee olla osallistavaa.

Saimaannorpan aiheuttamien vahinkojen korvaamisissa tulee esitellä maakotkan kaltainen tapa, jolloin osakaskuntia palkitaan onnistuneesta saimaannorpan pesinnästä. Tämä luo suoraan vesialueiden osakkaille kannusteen suojella pesiä ja kuutteja. Saimaannorppastrategiassa tulee huomioida ilmastonmuutokseen sopeutuminen muutenkin kuin lumipesien kolauksella ja keinopesillä. Keväät ovat lämpenemässä ja vaikeuttamassa saimaannorpan pesintää: Etelä-Savossa nykyuraa vastaavassa skenaariossa SSP3-7.0 helmikuu lämpenee 2,53 asteella,

maaliskuu 2,22 asteella ja huhtikuu 2,3 asteella jo 2050-luvulle (Ilmatieteen laitos 2026). Keväät ovat jo aikaistuneet ja siksi rajoitusajan alun aikaistamista tulisi harkita, mikäli mallintamiset tällaista osoittavat.

Etelä-Savon maakuntaliitto

Heini Utunen
maakuntajohtaja

Eira Rosberg-Airaksinen
ympäristöasiantuntija

Jakelu

Tämä asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti maakuntaliiton asianhallintajärjestelmässä.